

به اقدامات حساب شده نیاز داریم

اثر تحریم‌ها بر صنعت فولاد

در ۹ ماه امسال رخ داد
رشد ۳۷ درصدی صادرات
چدن، آهن و فولاد

بررسی آمار تجارت خارجی در مدت ۹ ماهه ۹۷ (منتهی به آذر) نشان داد که ارزش صادرات چدن، آهن و فولاد در این مدت به رقم سه میلیارد و ۷۱ میلیون دلار رسید که نسبت به دوره مشابه پارسال رشد ۳۷ درصدی را ثبت کرد.

جداول آماري گمرک ایران نشان می‌دهد، ارزش صادرات چدن، آهن و فولاد در مدت مورد بررسی سهم ۹/۲ درصدی از کل ارزش صادرات غیرنفتی را از آن خود کرد. همچنین در این مدت، ارزش صادرات غیرنفتی به رقم ۳۳ میلیارد و ۳۵۸ میلیون دلار رسید که در مقایسه با ۹ ماه سال گذشته رشد ۵/۴ درصدی را نشان می‌دهد. مجموع صادرات وزنی ۹ ماه امسال، ۸۶ میلیون و ۹۴۰ هزار تن بود و نسبت به مدت مشابه پارسال (۸۸ میلیون و ۷۱۹ هزار تن)، افت ۲ درصدی داشت.

محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد

براساس آمار گمرک ایران، در ۹ ماه امسال یک میلیارد و ۲۵۰ میلیون دلار محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیرمزوج صادر شد که از نظر ارزشی سهم ۲۳/۷ درصدی از کل صادرات این دوره را به خود اختصاص داد. میزان صادرات محصولات نیمه تمام این اقلام نسبت به ۹ ماهه پارسال رشد ۳۹ درصدی داشت.

سهم ۱۷ درصدی سنگ آهن از ارزش صادرات

بررسی آمار ۹ ماهه نشان می‌دهد که در ۹ ماه امسال ارزش صادرات سنگ آهن و کنسانتره‌های آن ۵۷۸ میلیون دلار بود که ۱/۷ درصد از ارزش کل صادرات غیرنفتی در این دوره را به خود اختصاص داد. ارزش صادرات سنگ آهن و کنسانتره‌های آن در این مدت نسبت به مدت مشابه پارسال افت ۲۹ درصدی دارد.

ارزش ۶۵۲ میلیون دلاری صادرات گچ، آهک و سیمان

آمارهای گمرک در این مدت نشان می‌دهد، در زمینه صادرات نمک، گوگرد، خاک و سنگ، گچ، آهک و سیمان ۶۵۲ میلیون دلار جذب ارز صورت گرفت که سهم ۲ درصدی از کل ارزش صادرات ۹ ماه امسال را به خود اختصاص دادند. ارزش صادرات اقلام یاد شده در دوره این گزارش نسبت به ۹ ماهه ۹۶ (منتهی به آذر) رشد چهار درصدی دارد. براساس این گزارش، مجموع صادرات بخش معدن و صنایع معدنی در مدت ۹ ماهه امسال بیش از ۷ میلیارد و ۲۸۸/۱ میلیون دلار ثبت شد که نسبت به مدت مشابه پارسال رشد یک درصدی دارد. همچنین میزان وزنی صادرات معدن و صنایع معدنی در مدت این گزارش افزون بر ۴۴ میلیون و ۷۲۱/۵ هزار تن است که در مقایسه با ۹ ماهه پارسال ۱۰ درصد کاهش نشان می‌دهد.

میزان صادرات بخش معدن و صنایع معدنی در این دوره بیش از ۲۲ درصد از ارزش کل صادرات غیرنفتی را به خود اختصاص داد و از نظر وزنی هم سهم ۵۱ درصد از کل را داشت.

صعود ۳۴ پله‌ای فولاد هرمزگان

در بیست و یکمین همایش معرفی شرکت‌های برتر ایران، شرکت فولاد هرمزگان موفق به کسب عنوان پیشرو در بین ۱۰۰ شرکت برتر شد و با ۳۴ پله صعود نسبت به سال گذشته رتبه ۴۲ را در بین شرکت‌های برتر ایران کسب کرد.

مهمترین شاخص انتخاب شرکت‌های پیشرو از بین ۵۰۰ شرکت برتر، رشد سریع و ارتقای رتبه فروش در چهار سال گذشته است. همچنین میزان سودآوری و بهره‌وری از مهم‌ترین شاخص‌های انتخاب شرکت‌های برتر است.

ایران در سال ۹۶ صادر کننده دو دسته عمده محصول در زنجیره فولاد بوده است حال با اعمال تحریم‌ها علیه ایران به خصوص در ماده اولیه تولید فولاد یعنی گرافیت این صنعت با چالش‌هایی رو به رو خواهد شد که در ادامه به آن‌ها اشاره خواهیم کرد.

پس از ماه‌ها تنش و التهاب در عرصه سیاست جهانی در جهت بازداشتن ایالات متحده از اعمال یکجانبه تحریم‌ها علیه ایران، اولین دور تحریم‌های غیرقانونی این کشور بر بخش وسیعی از محصولات جهانی شامل خرید و فروش ریتال و دلار، خرید و فروش طلا و فلزات گرانبها، انواع فلزات خام و نیمه خام شامل فولاد، مس، روی و آلومینیوم، و همچنین گرافیت و زغال سنگ، تامین مالی خارجی، خرید و فروش هواپیما و قطعات پدکی، خودروسازی و... در ۱۵ مرداد ۱۳۹۷ دوباره برقرار گردید. بخش دیگری از تحریم‌ها که در تاریخ ۱۵ آبان ماه ۱۳۹۷ نیز جاری شد شامل، خدمات بنادر و کشتیرانی، بیمه بانک، نفت و پتروشیمی، خدمات سوئیفت و بخش انرژی می‌باشد.

در عین حال در حد فاصل اعلام خروج آمریکا از برجام تا برقراری تحریم‌ها، فرصتی مغتنم و هرچند کوتاه، برای بسیاری از بخش‌های اقتصادی ایران جهت انجام حداکثری امور پیش‌گیرانه و اقدامات مقتضی در جهت تامین مواد اولیه و مصارف ضروری، ماشین‌الات و قطعات پدکی در جهت به حداقل رسانیدن اثرات تحریم فراهم بود که خوشبختانه با برقراری اتاق‌های

فکر و گروه‌های ضربتی در بسیاری از بخش‌های درگیر به انجام رسید. با آغاز رسمی تحریم‌ها اما، اقدامات جدیدی مورد نیاز است که در این مقاله سعی بر آن داریم تا پس از مروری اجمالی بر مهمترین تأثیرات تحریم‌ها بر صنعت فولاد کشور، راهکارهای موجود در جهت مقابله با آنها و بطور ویژه بحث فروش صادراتی فولاد را مورد بررسی قرار دهیم. به طور خلاصه در دوران تحریم‌ها، تامین مواد اولیه و مصرفی، ماشین‌الات و قطعات پدکی و فروش محصول مهمترین مواردی است که به شدت متأثر از این شرایط می‌باشد. انتقال کالا به خصوص از مسیر دریا و نیز انتقال پسول بعد دیگری از مشکلات پیش رو برای بخش‌های درگیر است. اما در حالت کلی زنجیره فولاد کشور بدلیل ماهیت بازار تخفیف‌پذیر، رسک خرید را پذیرفته عملیات ضدتحریمی آسانتری را پیش رو خواهد داشت. پر واضح است بسته به میزان نیاز به تامین و فروش در بازارهای جهانی تأثیر پذیری واحدهای مختلف از تحریم‌های مختلف متفاوت می‌باشد.

در بحث تامین مواد اولیه و مصرفی صنعت فولاد کشور، تامین کنترود گرافیتی را شاید بتوان مهمترین مسئله فولادسازی قلمداد نمود. در صورت عدم توانایی در تامین این ماده به روش‌های مرسوم و حتی در بهای بالاتر، می‌توان از طرق مختلف واسطه‌ای به این محصول دسترسی پیدا کرد. یکی از مهمترین این روش‌ها، خریداری کنترود از واحدهای فولادسازی کشورهای همسایه به جای

خریداری مستقیم از تولیدکننده خواهد بود. در مقوله فروش صادراتی اما، راهکارهای مقابله با اثرات تحریم در زنجیره فولاد کشور در دو بخش مورد بررسی قرار می‌گیرد. در وهله اول، استفاده از مهمترین اصل بازار یعنی قیمت رقابتی و ارائه تخفیف حساب‌شده در فروش محصول می‌باشد تا برای خریدار جذابیت اقتصادی ایجاد نماید. این راهکاری بوده که حتی در بدترین شرایط تحریم موجب فروش محصولات تحریمی ایران از جمله نفت گردیده است.

نکته مهم اما برآورد کاملی از سناریوهای فروش داخل و صادراتی می‌باشد تا با معاملات با حداکثر قیمت فروش صورت پذیرد. اما در صورتی که مشتری حتی با ارائه تخفیف نیز رسک خرید را نپذیرفته یا تقاضای تخفیف‌های نامعقولی نماید که نه تنها فروش محصول غیراقتصادی بلکه موجب زیان نیز گردد، می‌توان از مسیرهای دیگری به فروش محصول پرداخت.

در این زمینه، مروری بر فروش محصولات صادراتی کشور در سال گذشته خواهیم داشت. ایران در سال ۱۳۹۶ صادر کننده دو دسته عمده محصول در زنجیره فولاد به لحاظ وزنی و ارزشی بوده است: دسته اول محصولات سنگ‌آهنی با حجم صادراتی بالغ بر ۲۰ میلیون تن و دسته دوم فولاد خام و محصولات فولادی با حجم صادراتی بالغ بر ۸،۵ میلیون تن. صادرات هر دو دسته این محصولات بدلیل جغرافیای بازار و تأثیرپذیری بالا از تحریم‌های حمل و نقل دریایی

در دوران تحریم‌ها، تامین مواد اولیه و مصرفی، ماشین‌الات و قطعات پدکی و فروش محصول مهمترین مواردی است که به شدت متأثر از این شرایط می‌باشد. انتقال کالا به خصوص از مسیر دریا و نیز انتقال پول بعد دیگری از مشکلات پیش رو برای بخش‌های درگیر است

و بیمه با مشکلات حادی روبرو می‌شوند که در زیر به طور جداگانه به بیان راهکار برای فروش هر دسته از این محصولات می‌پردازیم:

صادرات ۲۰ میلیون تنی سنگ آهن کشور در قالب محصولات نظیر دانه‌بندی در حدود ۱۴ میلیون تن و کنسانتره حدود ۶ میلیون تن صورت می‌پذیرد. این در حالیست که تمامی این میزان محصول صادراتی بدلیل ظرفیت بالای زنجیره فولادسازی در کشور قابلیت جذب در زنجیره فولاد داخلی را خواهند داشت.

ایران در حال حاضر دارای حدود ۵۰ میلیون تن ظرفیت تولید کنسانتره سنگ آهن و ۴۷،۶ میلیون تن گندله‌سازی می‌باشد. بخشی از این ظرفیت‌ها به تازگی وارد مدار شده که نیازمند خوراک جدید می‌باشد و بخش دیگری از ظرفیت‌های قدیمی نیز همواره بدلیل کمبود خوراک بلااستفاده مانده است. به جرات می‌توان گفت که در حال حاضر ظرفیت ۵۰ میلیون تنی تولید کنسانتره

کشور توانایی جذب تمامی حدود ۱۴ میلیون تن سنگ آهن دانه‌بندی صادراتی را دارا می‌باشد. از طرف دیگر واحدهای گندله‌سازی در سال‌های گذشته همواره با کمبود خوراک روبرو بوده‌اند و از سوی دیگر این واحدها قابلیت کارکرد تا ۱۲۰ درصد ظرفیت اسمی را خواهند داشت که این به معنای توانایی جذب و فرآوری تمامی کنسانتره تولیدی کشور در صورت عدم صادرات کنسانتره خواهد بود. با این راهکار، علاوه بر حل بخشی از مسائل تحریم در این زمینه، ارزش افزوده بیشتری نیز در زنجیره فولاد کشور تولید خواهد گردید.

بدین ترتیب، با استفاده از ظرفیت واحدهای فرآوری داخلی، مشکل صادرات ۲۰ میلیون تن سنگ آهن دانه‌بندی و کنسانتره تا حد زیادی مرتفع خواهد شد و در عوض تا توجه به ظرفیت جذب گندله توسط واحدهای آهن اسفنجی و کوره بلند، در حدود ۵ تا ۸ میلیون تن مازاد کنسانتره در کشور وجود خواهد داشت. نکته مهم آنجاست که گندله تولیدی ایران که تماماً از نوع گندله احیا مستقیم می‌باشد، از محبوبیت بسیار بالایی در کشورهای حوزه خلیج فارس و هند برخوردار می‌باشد. همچنین با وجود ماهیت احیایی گندله تولید ایران، بازار ترکیه نیز به شدت خواهان خریداری این محصول از بازار کشور بوده است. فروش گندله در این بازارها با ارائه تخفیف و در عین حال تأثیرپذیری کم از تحریم‌ها به شدت قابلیت اجرا خواهد داشت.

امامشکل اساسی به صادرات فولاد کشور باز می‌گردد. در سال ۱۳۹۶ حدود ۸،۵ میلیون تن فولاد از کشور صادر گردیده است. از این میزان، ۸۰ درصد به صورت فولاد نیمه ساخته در قالب اسلب، بیلت و بلوم و تنها ۲۰ درصد در قالب محصولات فولادی صادر گردیده است. در سال ۱۳۹۷،

بازارهای هدف به لحاظ هدف، فروش محصولات فولادی در کشورهای همسایه دارای رزمز زمینی، بدلیل حمل و نقل ریلی و جاده‌ای و عدم نیاز به تجهیزات بندری و دریایی و نیز خدمات بیمه‌ای بین‌المللی، تأثیرپذیری کمتری از تحریم‌ها داشته و به لحاظ عملیات بانکی و انتقال وجه معامله در قالب ارز، طلا و یساریتال از شرایط مناسبتری برخوردار می‌باشند.

در همین راستا، صادرات غیر مستقیم کالا از طریق کشورهای

تقریباً تمامی راهکارهای موجود در طی دوره تحریم به افزایش هزینه و رسک‌های بالا در معاملات واحدهای درگیر نسبت به حالت طبیعی منجر خواهد شد. به هر صورت، اما، برای پایداری در تولید و فروش قناعت به سودآوری کمتر و یا حد حساب شده‌ای از زیان، جزئی‌گریز ناپذیر از واقعیت کسب و کار در این دوران خواهد بود

همسایه با استفاده از شرکای تجاری و یا ثبت شرکت‌های بازرگانی نیز قابلیت اجرایی خواهد داشت.

در مورد فولاد طولی، فروش محصولات فولادی طولی نظیر میلگرد، نبشی و تیر آهن نسبت به بیلت و بلوم از رص‌پذیری پایین‌تری برخوردار بوده و رسک پایین‌تری در تأثیرپذیری از تحریم‌ها را دارا می‌باشد. این مسئله بدلیل ماهیت مشتری در خریداری این محصولات می‌باشد زیرا محصول خریداری شده مستقیماً به دست مصرف‌کننده نهایی خواهد رسید. صادرات محصولات فولادی طولی به بازار عراق، افغانستان، ترکمنستان و پاکستان دارای کمترین رص‌پذیری و رسک فروش خواهد بود.

صادرات فولاد خام نیازمند ارتباط گسترده با واحدهای نوردی کشورهای هدف می‌باشد. در بین کشورهای همسایه، کشور ترکیه از ظرفیت بالای نوردی برخوردار می‌باشد که در صورت برقراری ارتباط نزدیک تجاری و تخفیف مناسب در رقابت با قیمت قراضه امکان صادرات بالایی را فراهم خواهد آورد.

خریداری یا احداث واحد نوردی در بازارهای هدف به خصوص کشورهای همسایه جهت ارتباط مستقیم با خریدار نهایی و به حداقل رساندن اثرات تحریم نیز راهکاری بلندمدت می‌باشد که در گذشته به شدت آنرا مورد توصیه قرار داده بودیم.

همچنین استفاده از ابتکارات واسطه‌ای و بهره‌گیری از ظرفیت تجاری ایرانی و کشورهای همسایه جهت فروش غیر مستقیم محصول نیز قابل بررسی می‌باشد.

در مجموع، تقریباً تمامی راهکارهای موجود در طی دوره تحریم به افزایش هزینه و رسک‌های بالا در معاملات واحدهای درگیر نسبت به حالت طبیعی منجر خواهد شد. به هر صورت، اما، برای پایداری در تولید و فروش قناعت به سودآوری کمتر و یا حد حساب شده‌ای از زیان، جزئی‌گریز ناپذیر از واقعیت کسب و کار در این دوران خواهد بود.

افزایش ۱۱ درصدی تولید آهن اسفنجی در ۹ ماهه سال ۹۷ در فولاد هرمزگان

کاهش زمان توقفات اضطراری، کاهش ضریب شدت حوادث و افزایش بهره‌وری نیروی انسانی خواهد بود.

وی در پایان از زحمات همه واحدهای پشتیبان که در راستای تهیه و تامین اقلام کلیدی همچون گندله و تامین قطعات مصرفی برای انجام تعمیرات به موقع اقدام نموده‌اند قدر دانی کرد.

آهن اسفنجی ۱۰،۷ کیلو وات ساعت نسبت به ۹ ماهه ابتدایی سال ۹۶ کاهش یافته است. نجار قویدل افزود: در ادامه مسیر تولید با

تدوین تابلو اهداف و ترسیم چشم‌انداز تولید، تلاش تمامی نفرات و ظرفیت‌های تجهیزاتی برای رسیدن به این اهداف به کار گرفته می‌شود که ثمره آن رسیدن به اهداف تعیین‌شده کیفیت آهن اسفنجی، کاهش میزان مصارف،

طبیعی به ازای یک تن آهن اسفنجی نسبت به نه ماهه سال ۱۳۹۶ ۱۴،۸ متر مکعب بر کاهش یافته است.

وی اضافه کرد: همچنین نرخ مصرف آب به ازای یک تن آهن اسفنجی نسبت به نه ماهه سال ۱۳۹۶ روند نزولی داشته است و ۰،۱ متر مکعب یک تن آهن اسفنجی کاهش یافته است. در بخش مصرف برق نیز به ازای یک تن

آهن اسفنجی ارسالی به واحد فولادسازی در نه ماهه سال ۹۷، رشد ۱،۳ درصدی را نشان می‌دهد و وی بیان داشت: تحقق موارد ذکر شده با اجرای ۲۱ پروژه TQ در قسمتهای مختلف واحد منجر به افزایش تولید در نه ماهه سال ۱۳۹۷ گردیده است که نتایج اجرای پروژه‌ها در بخش کاهش نرخ مصارف واحد مشهود می‌باشد به گونه‌ای که نرخ مصرف گاز

مدیر واحد احیا مستقیم فولاد هرمزگان گفت: کارکنان پر تلاش واحد احیا مستقیم شرکت فولاد هرمزگان بار دیگر با استعانت از خداوند متعال و با تکیه بر دانش و کارگروهی در نه ماهه سال ۹۷، در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته به میزان ۱۱ درصد رشد داشته است.

علیرضا نجار قویدل افزود: همچنین